

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Příloha č. 3

Popis podporovaných aktivit (doplnění bodu 4.1 výzvy) – změna č. 2

Výzvou jsou podporovány aktivity, které **mají přímý dopad na cílovou skupinu**, tj. aktivity zaměřené na příčiny problémů cílové skupiny, které spočívající především v přímé práci s cílovou skupinou. V projektech je možné spolu s aktivitami souvisejícími s přímou prací s cílovou skupinou podpořit i aktivity zaměřené na strategickou/koncepční/metodickou činnost (např. jednou z aktivit může být vytvoření metodiky obce v oblasti bydlení, ale zároveň projekt musí obsahovat aktivity, které v přímé práci s cílovou skupinou ověřují vytvořenou metodiku).

Podpora jednotlivých aktivit má směřovat zejména k těm cílovým skupinám, které lze v projektech identifikovat (indikátor 6 00 00), jelikož cílená podpora je důležitým prvkem pro rozvoj a aktivizaci dané cílové skupiny včetně kladného dopadu na ni. V rámci aktivity č.1 je možná podpora konkrétních sociálních služeb (§ 60a, § 65, § 70) pouze za předpokladu uzavření písemné smlouvy s klientem dle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Cílem všech aktivit zejména podpory sociálních služeb je poskytování adresné podpory konkrétním osobám sociálně vyloučeným nebo osobám ohroženým sociálním vyloučením a následné měření a prokázání dopadu o jejich začlenění zpět do společnosti a na trh práce.

Stejně tak je možné v projektu podporovat vzdělávací aktivity pro cílovou skupinu, ale opět jen spolu s aktivitami zaměřenými na přímou práci s cílovou skupinou (např. aktivizační činnost zaměřenou pouze na vzdělávání cílové skupiny bez jiné navazující aktivity, která by rozvíjela přímou práci se vzdělávanou cílovou skupinou, nebude možné podpořit).

Aktivity je možné v jednom projektu **vzájemně kombinovat** tak, aby odpovídaly potřebám cílové skupiny, které musí být v projektu zmapovány.

Součástí realizačního týmu projektu musí být buď **sociální pracovník** kvalifikovaný podle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, **nebo jiný garant (gestor¹)** zvolený s ohledem na zaměření projektu a obsah klíčových aktivit projektu. Výše úvazku a druh pracovního poměru musí být adekvátní vzhledem k náročnosti projektu a zaměření klíčových aktivit projektu apod.

Výzva je zaměřena na podporu sociálního začleňování osob a skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím podpory a rozvoje uvedených aktivit a nástrojů:

- 1) Podpora sociálních služeb (služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství)
- 2) Podpora profesionální realizace sociální práce
- 3) Podpora komunitní sociální práce a komunitních center, včetně podpory participativních metod práce s cílovou skupinou a podpory koordinační role obcí v této oblasti
- 4) Podpora osob v přístupu k bydlení

¹ Stěžejní je náplň práce nikoliv název pozice v realizačním týmu projektu.

- 5) Programy právní a finanční gramotnosti a prevenci a řešení zadluženosti a předluženosti (včetně poradenství), aktivity zaměřené na předcházení ekonomické nestabilitě osob z cílové skupiny
- 6) Podpora osob v přístupu k zaměstnání a jeho udržení
- 7) Podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny a podpora služeb směřujících k obnovení narušených funkcí rodiny
- 8) Podpora služeb pro osoby závislé nebo závislostí ohrožené a pro jejich rodinné příslušníky
- 9) Podpora aktivit přispívající k boji s diskriminací
- 10) Podpora programů prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality a veřejného pořádku
- 11) Podpora služeb pro osoby po/ve výkonu trestu

1) Podpora sociálních služeb (služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství)

Podporovány budou takové druhy sociálních služeb, zejména služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství, které mají dopad na vymezené cílové skupiny a zaměřují se na zapojení osob do ekonomického, sociálního, pracovního života společností (na zprostředkování přístupu ke službám podporujícím návrat na trh práce, integraci těchto osob zpět do společnosti doprovázenou návratem na trh práce a na udržení se na trhu práce).

Nebudou podporovány sociální služby, které jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, jedná se zejména o sociální služby pro seniory apod.

Podporovány budou pouze **sociální služby nové nebo rozšiřující svojí kapacitou**, které působí v daném regionu či lokalitě.

Způsobilé aktivity a s nimi spojené výdaje jsou pouze takové, které jsou zaměřené na podporu a financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním **základních činností sociálních služeb**, a to v rozsahu stanoveném zákonem. Jejich výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociálních službách“) a v prováděcí vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Financování fakultativních činností sociálních služeb není v rámci této aktivity výzvy přípustné.

Bude podporováno poskytování pouze těch sociálních služeb, které jsou registrovány v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a které **jsou zároveň součástí sítě sociálních služeb** uvedené ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb příslušného kraje, případně MPSV (nezbytný je soulad kapacit).

Součástí nákladů vztahujících se k poskytování sociální služby mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání pracovníků poskytovatele sociální služby**, a to za podmínky, že toto vzdělávání přímo souvisí s poskytováním základních činností sociální služby a současně je oblast vzdělávání pracovníků poskytovatele služby upravena v rámci vydaného Pověření v souladu s Rozhodnutím č. 2012/21/EU. Pro účely podpory sociálních služeb v rámci této výzvy se celoživotním vzděláváním pracovníků poskytovatele sociální služby rozumí:

- vzdělávání sociálních pracovníků v souladu s § 111 zákona o sociálních službách, a to maximálně v rozsahu 24 hodin,
- vzdělávání pracovníků v sociálních službách v souladu s §116 odst. 9 zákona o sociálních službách, a to maximálně v rozsahu 24 hodin,
- vzdělávání vedoucích pracovníků, a to maximálně v rozsahu 24 hodin.

Fakultativní činnosti (doprovodné programy, činnosti, které navazují na sociální služby nebo s nimi kooperují) a činnosti nehospodářské povahy při poskytování sociálních služeb lze podpořit v rámci aktivit 2 až 10.

2) Podpora profesionální realizace sociální práce

Aktivita je zacílena na podporu profesionální realizace sociální práce jako aktivity zaměřené na pomoc jednotlivcům, skupinám či komunitám zlepšit nebo obnovit jejich schopnost sociálního fungování v jejich přirozeném prostředí.

Aktivita směřuje na podporu využití specifických metod a technik sociální práce a individualizovaného přístupu, podporu výkonu sociální práce se zaměřením na identifikaci potřeb osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na úrovni odborných postupů při případové práci, metodické činnosti a koordinaci nástrojů pomoci, apod.

Podporovány mohou být činnosti sociální práce na základě rozhodnutí místní samosprávy (tedy i obce I. typu). Základním cílem aktivity sociální práce je zajištění, respektive podpora „sociálního fungování“ klienta (jednotlivce, skupiny, či komunity) v životě obce. Základní rolí sociálních pracovníků je udržet rovnováhu ve vztahu klient a jeho prostředí (obec). Intervence sociálního pracovníka při porušení rovnováhy může směřovat jak ke změně u klienta, tak i ke změně života v obci (např. změna sociálního prostředí). Sociální pracovník by měl svoji činnost vykonávat převážně v přirozeném prostředí klientů.

Sociální pracovník: vyhledává klienty sociální práce v jejich přirozeném prostředí, provádí posouzení jejich životní situace klienta, individuální plánování cílů klienta a kroků, které povedou k jejich naplnění, zplnomocňuje klienty, aby dokázali sami ovlivňovat své sociální prostředí a měnit podmínky svých životů.

Sociální pracovník rovněž realizuje činnosti zaměřené na změnu sociálního prostředí klienta, spolupracuje s navazujícími organizacemi při řešení životní situace klienta a spolupodílí se na realizaci preventivních aktivit, jejichž cílem je předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů.

Oprávněným žadatelem v případě této aktivity může být:

- obec,
- příspěvková organizace obce za předpokladu, že má svého zřizovatele (příslušnou obec) jako partnera projektu bez finančního příspěvku,
- nestátní nezisková organizace, sociální družstvo, poskytovatel sociální služby, dobrovolný svazek obcí za předpokladu, že tento žadatel má příslušnou obec jako partnera projektu bez finančního příspěvku.

Součástí nákladů projektu mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků na obcích** v souladu s § 111 zákona o sociálních službách a to maximálně v rozsahu 24 hodin.

3) Podpora komunitní sociální práce a komunitních center, včetně podpory participativních metod práce s cílovou skupinou a podpory koordinační role obcí v této oblasti ²

V případě projektů zaměřených na komunitní sociální práci a komunitní centra je požadováno provést prvotní aktivizaci cílové skupiny před předložením projektu. Cílová skupina by měla být v projektu popsána a její potřeby zmapovány (předběžnou analýzou, šetřením apod.).

Komunitní sociální práce představuje významný inkluzivní mechanismus. Osoby z cílových skupin jsou zapojovány do rozhodování a do přímé realizace opatření na úrovni sousedství, vyloučené lokality, obce, města, mikroregionu, a to s cílem získání lepšího přístupu těchto osob ke společenským zdrojům (sociální ochrana, bydlení, vzdělání, zaměstnání, možnost uplatňovat svá práva atd.).

Komunitní sociální práce = činnosti nad rámec zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, realizované v přirozené komunitě. Aktivity podporované v rámci komunitní sociální práce musí mít **přímou vazbu na sociální začleňování nebo prevenci sociálního vyloučení osob.**

Gestorem komunitní sociální práce je **kvalifikovaný sociální pracovník** (dle zákona č. 108/2006 Sb.), například sociální pracovník obce, sociální pracovník dobrovolného svazku obcí (i na malých obcích), sociální pracovník žadatele, tedy i nestátní neziskové organizace, apod..

² Materiál doporučený MPSV k aktivitě komunitní sociální práce: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/23239/2ssp.pdf>

Komunitní sociální práce v kontextu sociální práce představuje dlouhodobě působící metoda sociální práce:

- **jejímž subjektem je** komunita/skupina osob, kterou spojují společně definované sociální problémy a podmínky, tj. členové komunity se nachází v nepříznivé sociální situaci³, přičemž tato nepříznivá sociální situace je zároveň spojena s dlouhodobými obtížemi v interakcích s okolním prostředím, které jsou společné pro danou komunitu/skupinu,
- **jejímž cílem je** posílit schopnost osob žijících v komunitě/náležejících k dané skupině společně zvládat/ovlivňovat znevýhodňující a obtížné interakce tím, že získá větší míru kontroly nad okolnostmi svého života; společným úsilím bude dosaženo (komunitou) definovaných cílů.

Větší míru kontroly nad okolnostmi svého života, kterým jsou společně vystaveni, dosahují příslušníci komunity prostřednictvím **práce celého společenství**, na kterém se podílejí všichni relevantní aktéři z komunity, příp. jejího okolí i celé společnosti, za podpory (organizační, vzdělávací, strategické a facilitační) **komunitního sociálního pracovníka**, který k tomuto účelu může využívat **širokou škálu metod** (od motivování, zvyšování sebedůvěry a podpory samo organizování členů komunity až po zapojování komunity do komunitního plánování, rozvoje lokality či případné iniciace legislativních změn).

Komunitní sociální práce je založená na **propojování sdílených potřeb a existujících zdrojů** (lidských, materiálních, finančních či jiných) **uvnitř komunity** a na **stanovování dosažitelných cílů na základě možností dané komunity** = zplnomocňující proces, který vychází z posilování místních zdrojů; koncentruje se na silné stránky lidí a je posilován zkušeností malých společných úspěchů více lidí, který zvyšuje předpoklady pro udržitelnost výsledků a dosažených změn.

Komunitní centra = centra začleněná do běžné komunity. Cílovou skupinou je komunita a její členové (tj. nejen osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, tak i další členové komunity).

Vznik komunitního centra je součástí procesu realizace a rozvoje komunitní (sociální) práce v území. Členové komunity jsou aktivně zapojeni/participují na všech fázích vzniku a fungování komunitního centra od plánování jeho vzniku, rozhodování o jeho podobě, jeho budování, řízení a zajištění běžného provozu, vyhodnocení funkčnosti a efektivity.

Komunitní centrum slouží jako veřejný prostor pro uskutečňování aktivit komunitní sociální práce a formálních i neformálních skupin členů komunity. Aktivity realizované v rámci komunitního centra naplňují hodnoty a principy komunitní sociální práce, které jsou formulovány v základacích dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarovány (principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd.). Konkrétní podobu aktivit/programu/dění v komunitním centru utváří cílová skupina podle vlastních potřeb a zájmů s cílem zlepšit sociální situaci nejen jednotlivců, ale i komunity jako celku. Komunitní centrum by mělo být neutrálním a otevřeným prostorem, který umožňuje lidem scházet se, společně vytvářet aktivity a řešit sdílené problémy.

Činnost komunitního centra **musí mít vždy přímou vazbu na sociální začleňování nebo prevenci sociálního vyloučení osob**. Musí být koordinována a zastřešena minimálně jednou osobou s odbornou způsobilostí **sociálního pracovníka** podle zákona č. 108/2006

³ *Nepříznivá sociální situace = oslabení nebo ztráta schopností z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením. (viz § 3 zákona č. 108/2006 Sb.)*

Sb., o sociálních službách, popř. dalšími odbornými pracovníky, pokud to vyžaduje daný druh realizované aktivity. Role sociálního pracovníka a dalších odborných pracovníků působících v komunitním centru a rozsah jejich činnosti (výše pracovního úvazku) musí být vymezena s ohledem na naplňování hodnot a principů komunitní sociální práce a vzhledem k charakteru aktivit a celkového dění v komunitním centru.

Aktivity realizované v komunitním centru mohou navazovat na poskytování základních činností registrovaných poskytovatelů sociální služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, avšak **nenahrazují poskytování sociálních služeb**. Je nezbytné vždy jasně oddělit aktivity a programy realizované v komunitním centru od poskytování registrované sociální služby.⁴

Primárním cílem fungování komunitního centra je vytvořit prostor pro mobilizaci zdrojů uvnitř komunity. Sekundárním cílem pak je pomáhat řešit problémy místní komunity a do jejich řešení zapojit všechny strany, kterých se tyto problémy dotýkají. Budování komunitního centra je snazší tam, kde jsou již alespoň někteří členové komunity připraveni převzít aktivní roli při řešení společných problémů. Tam, kde tato připravenost členů komunity není dostatečná, je vhodné prostřednictvím komunitní (sociální) práce nejprve aktivizovat členy komunity a motivovat je k zapojení a spolupráci.

Vedle aktivit přispívajících k řešení sociálních problémů komunity a jejích členů mohou komunitní centra realizovat doplňkově také:

- a) **Kulturní/multikulturní aktivity** realizované „samosprávně“, tj. sebe organizované členy komunity (např. divadelní představení na téma řešení domácího násilí či nástrah a pastí bezdomovectví, výstava fotografií mládeže místní komunity na téma „Jak si představuji svoje budoucí povolání“, filmové kluby, specifická podpora členů komunity z pohledu kulturní identity, sebevědomí a překonávání traumat apod.)
- b) **Výchovně/vzdělávací aktivity** (např. komunitní knihovny, doučování, motivační semináře pro mládež zaměřené na budoucí uplatnění na trhu práce, výchova k občanství, podpora zvyšování dovedností pracovat s místní komunitou atd.)
- c) **Aktivity neformálních skupin veřejnosti a občanských iniciativ** vzniklých na základě zplnomocňujících metod práce směřujících k řešení místních problémů (např. občansky vedené procesy a projekty, rozvoj zájmových skupin a sítí v sousedstvích přinášející pomoc místním občanům v řešení potřeb a problémů ovlivňujících kvalitu jejich života s dopadem na sociální začleňování a vstup na trh práce, podpora místních lídrů/autorit z řad členů komunity apod.)
- d) **Environmentální aktivity a podpora jejich využití** (např. aktivity zaměřené na zvelebování životního prostředí komunity, sběr odpadků, společná kultivace veřejných ploch, komunitní zahrada, komunitní dílna, komunitní doprava⁵ atd.)
- e) **Aktivity podporující zapojování cílových skupin do dobrovolnické činnosti** (péče potřebným spoluobčanům na bázi sousedské či generační výpomoci, podpora mezigeneračního setkávání, soužití a spolupráce, dobrovolnické komunitní kluby jako prevence sociálního vyloučení, komunitní kavárna či jídelna, sbírka jídla či potřeb pro domácnost, bazar, sociální šatník a pomoc v nouzi atd.)

Také u těchto doplňkových aktivit musí být v žádosti o podporu jednoznačně popsán jejich vliv na sociální začleňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a dalších členů komunity. Těžištěm všech aktivit uskutečňovaných v komunitním centru je vždy přímá podpora cílových skupin. Nelze podporovat projekty, v nichž významnou část nákladů představuje nákup zařízení a vybavení nebo nákup služeb bez přímé vazby na sociální začleňování osob.

⁴ Například nízkoprahové zařízení pro děti a mládež podle § 62 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, není komunitním centrem. Pokud však tato služba v obci existuje, může mezi ní a komunitním centrem fungovat smysluplná spolupráce, ze které budou moci těžit jak klienti dané sociální služby, tak i další členové komunity zapojení do realizace aktivit v komunitním centru, potažmo celá komunita.

⁵ Například sdílení kol a jejich údržba (projekt rekola viz. www.rekola.cz) apod.

Součástí nákladů projektu mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků na obcích** v souladu s § 111 zákona o sociálních službách a to maximálně v rozsahu 24 hodin.

Participativní metody práce s cílovou skupinou představují další možnost zapojování osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených do prevence a do rozhodovacích procesů na místní úrovni s cílem angažovat je do definování a řešení problémů za použití kooperativního rozhodování. Participativní metody práce s cílovou skupinou navazují na realizaci komunitní sociální práce a činnosti komunitních center, mohou být kombinovány s jinými aktivitami této výzvy a doplňovat je.

Přehledný popis participativních metod práce je k dispozici na webovém portálu www.participativnimetody.cz v sekci „participativní metody“.

Další podmínky a vodítka pro předkládání a realizaci projektů v rámci aktivity č. 3, kterými se žadatel musí řídit při psaní a realizaci projektů spojených s touto aktivitou, jsou uvedeny v příloze č.7 této výzvy.

4) Podpora osob v přístupu k bydlení

Podporované aktivity se zaměřují na řešení problematiky bydlení zejména prostřednictvím **podpory a rozvoje sociální práce** jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení, **koordinace aktivit na místní úrovni** za účelem udržení nebo zprostředkování odpovídající formy sociálního bydlení pro osoby vyloučené z bydlení nebo po ztrátě bydlení, **vzniku a rozvoje nástrojů sociálního začleňování** jako prevence prostorového vyloučení, vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví.

Podporované aktivity se týkají zejména **řešení problematiky bydlení prostřednictvím:**

- propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče, podpory partnerských projektů v sociální oblasti propojující různé úrovně veřejné správy a další instituce, podpora projektů zaměřených na prevenci v oblasti zdraví, včetně pilotního ověření nových nástrojů
- posilování informovanosti a efektivní komunikace o problematice sociálního vyloučení u všech relevantních aktérů,
- podporu plánování sociální bytové politiky obcí,
- podpory sociální práce s klienty - preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení,
- podpory nových metod sociální práce zaměřených na prevenci ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení,
- podpory programů prevence ztráty bydlení (prevence vyloučení z bydlení) a znovu začlenění do bydlení, aktivit k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení – pomoc při plnění finančních i nefinančních povinností spojených s bydlením,
- podpory participativních metod využívajících spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit jako součást projektu zahrnující i přímou práci s cílovou skupinou,
- vytvoření role domovníka (institut domovníka dle metodického podkladu Ministerstva vnitra ČR [viz.http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx) v části H, klientské domovní samosprávy), podpory metod a jiných forem koordinace např. zavádění case managementu,
- podpory zvyšování sociálních kompetencí vzhledem k udržení bydlení, bezproblémového užívání bytu a přijetí adekvátního bydlení jako důležité hodnoty,

podpory ekonomického a ekologického životního stylu (omezení plýtvání, hospodárný životní styl), síťování a multidisciplinární spolupráce atd.,

- podpory aktivit podporujících mimosoudní způsob řešení konfliktů v oblasti bydlení, pracovních vztahů apod. (programy finančně dostupné mediace, postupného splácení služeb profesionálních advokátů a mediátorů, bezplatná právní pomoc při zadlužení a v oblasti prevence sociálního vyloučení zaměřená na problematiku pracovních vztahů, bydlení, exekucí apod.).

Podpora není určena na investice do sociálního bydlení (rekonstrukce, modernizace, nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku), vybavení bytů (umyvadlo, sprcha, vana, WC, kuchyňská linka, varná deska, trouba, apod.), na opravy a údržbu (a to ani v rámci křížového financování), na nájemné a kauce atd. Aktivita musí být vždy zaměřena na přímou podporu cílové skupiny osob (klientů), nikoli pouze na vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení. Projekty, jejichž součástí bude i vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení, budou vždy pilotními, aktivita musí mít primárně přímý dopad na cílové skupiny osob (klientů).

Součástí nákladů projektu mohou být i náklady na **celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků na obcích** v souladu s § 111 zákona o sociálních službách a to maximálně v rozsahu 24 hodin.

5) Programy právní a finanční gramotnosti a prevenci a řešení zadluženosti a předluženosti (včetně poradenství), aktivity zaměřené na předcházení ekonomické nestabilitě osob z cílové skupiny

V této aktivitě budou podporovány:

- preventivní aktivity směřující ke snížení rizika sociálního vyloučení z důvodu předluženosti - vzdělávání v oblasti dluhové a právní gramotnosti, hospodaření domácnosti včetně finančního plánování a praktických nácviků⁶, osvětové a informační aktivity, propagace dluhového poradenství,
- aktivity směřující k aktivnímu řešení zadluženosti či předluženosti - dluhové poradenství včetně zpracování insolvenčních návrhů,
- zvyšování kompetencí cílové skupiny v oblasti práce s dluhy,
- podpora aktivit zaměřených na spolupráci partnerů na místní úrovni včetně spolupráce se zaměstnavateli při řešení problémů spojených se zaměstnáváním pracovníků s exekucemi a odbourávání jejich specifických bariér,
- podpora nových metod práce zaměřených na prevenci a řešení excesivního zadlužení,
- podpora aktivit podporujících mimosoudní způsob řešení konfliktů,
- aktivity zaměřené na snižování dluhů za bydlení..

6) Podpora osob v přístupu k zaměstnání a jeho udržení

Podpora směřuje k ohroženým skupinám na trhu práce při zohlednění rovných příležitostí, a to zejména k starším osobám (55+), mladistvým, mladým a absolventům (25/30), rodičům s malými dětmi (zejména předškolního věku), osobám s nízkou kvalifikací, dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaným osobám (osoby, které jsou uchazeči o zaměstnání evidovanými

⁶ *Praktický nácvik (role plays) směřuje k posílení resistance ve dvou směrech – vůči poskytovatelům finančních služeb a vůči rodinným příslušníkům a dalším blízkým osobám, jedná se o tréninky schopnosti čelit impulsnímu nakupování zbytečných věcí – např. prostřednictvím spotřebitelských úvěrů a půjček do výplaty, posilování schopnosti hájení vlastních práv a obrany proti manipulaci v souvislosti s poskytováním úvěrů, nekalými obchodními praktikami a předlužením.*

na Úřadu práce ČR déle než 1 rok, a osoby, jejichž doba evidence na Úřadu práce ČR dosáhla v posledních 2 letech souborné délky 12 měsíců), osobám, které přešly z dlouhodobé nezaměstnanosti na veřejně prospěšné práce, a osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Jedná se o zejména o podporu aktivit směřujících ke vstupu a udržení se na trhu práce (mimo nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které nejsou v rámci této výzvy podporovány), a to jednak o odpovídající poradenské a podpůrné služby, a o podporu aktivit směřujících k podpoře mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí při vstupu do samostatného života po ukončení nebo i v průběhu jejich vzdělávání (zejména pokud pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí, náhradní rodinné péče nebo ústavní péče, tj. školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popř. jiných zařízení pro péči o děti a mládež). Aktivity musí být zaměřené na podporu fungování cílové skupiny v přirozeném sociálním prostředí a podporu v jejím začlenění se do běžného života a na trh práce a musí zohledňovat specifické potřeby cílové skupiny těchto osob (sociálně znevýhodněné prostředí, předchozí ústavní péče nebo náhradní rodinná péče apod.).

Podporovat lze například: motivační programy a poradenství k přípravě na zaměstnání, tréninkové zaměstnání na omezenou dobu (na dobu, která je adekvátní s ohledem na potřeby a specifika cílové skupiny) (nesmí se jednat o práci na zkoušku), budování klíčových kompetencí mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí při vstupu do samostatného života prostřednictvím peer programů, mentoringu, programy odstraňování překážek vstupu na trh práce a přípravy na změnu životní situace po vstupu na trh práce, apod.

7) Podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny a podpora služeb směřujících k obnovení narušených funkcí rodiny

V této aktivitě budou podporovány:

- programy a aktivity zaměřené na prevenci a vyhledávání ohrožených dětí, vytváření metodik pro identifikaci a vyhledávání ohrožených dětí, nastavování spolupráce s dalšími subjekty (školská zařízení, lékaři, ústavní zařízení, poskytovatelé služeb a další), vytváření a podpora místních týmů a platforem pro ohrožené děti, nastavení krizové spolupráce
- programy a aktivity zaměřené na preventivní služby na podporu rodiny, aktivity směřující k obnovení narušených funkcí rodiny a vedoucí ke stabilizaci rodiny, preference komplexních služeb, propojování s dalším poradenstvím (např. v oblastech dluhů, bydlení, zdraví) za aktivní účasti rodiny (participativní sociální práce)
- aktivizační, asistenční a motivační programy pro sociálně ohrožené rodiny a děti (na podporu rodičovských kompetencí, praktických dovedností ve vztahu ke vzdělávání dětí a motivaci dětí ke vzdělávání, péče o domácnost, dělení a nastavování rolí při péči o zajištění chodu rodiny a domácnosti, získávání základních sociálních a dovedností ve vztahu k péči o děti, k výchově dětí a ke vzdělání), jejichž cílem je předcházet ohrožení dětí v rodině nebo stabilizovat situaci v rodině
- asistenční, nácvikové a odlehčovací činnosti vedoucí ke stabilizaci a fungování rodiny, služby pro ohrožené děti se specifickými potřebami, např. rodiny s jedním pečujícím rodičem, rodiny s dětmi s postižením, vícečetné rodiny
- podpora rodinám, jejichž děti jsou aktuálně umístěny mimo rodinu nebo jim takové umístění hrozí, zejména zajištění kontaktu dětí s rodiči, náhradní péče a práce s rodinou, komplexní intenzivní práce s rodinou (např. posílení rodičovských kompetencí, stabilizace rodinného prostředí, zprostředkování další odborné pomoci – psychologická, právní, dluhová, apod.), podpora informování dítěte a zajištění jeho názoru, zvláštní důraz na ochranu práv dítěte (součástí mohou být také edukativní programy, praktické nácviky spojené s návratem dítěte do rodiny apod.)

8) Podpora služeb pro osoby závislé nebo závislostí ohrožené a pro jejich rodinné příslušníky

V této aktivitě budou podporovány programy sekundární a terciární prevence pro osoby ohrožené závislostmi (včetně patologického hráčství), osoby závislé na návykových látkách a dalších rizikových formách chování, osoby s duální diagnózou a pro jejich rodinné příslušníky, mimo zdravotnické služby a péči, např.:

- programy zaměřené na minimalizaci zdravotních a sociálních rizik u osob užívajících drogy nebo drogou ohrožených a rizik spojených s hazardním hraním,
- svépomocné a aktivizační programy,
- adiktologická psychosociální intervence,
- aktivity a programy zaměřené na integraci osob užívajících drogy do pracovního procesu, např. rozvojem stávajících služeb, kdy se aktivní uživatelé drog podílejí na aktivitách harm reduction (včetně jejich úvodního zaškolení do poskytování aktivit) apod.
- rodinné terapie
- vzdělávací aktivity pro rodiny a jednotlivce, které upozorní na příznaky zneužívání návykových látek a informují o možnostech pomoci osobám užívajícím drogy a podpoře rodin (prevence propadu a rozpadu rodiny z důvodu abuzu návykových látek jejich členy) apod.
- doléčovací aktivity pro osoby, které opustí např. terapeutickou komunitu, ale nadále jim je poskytována podpora.

9) Podpora aktivit přispívající k boji s diskriminací

Jedná se o podporu vzdělávacích aktivit zaměřených na destigmatizaci cílové skupiny, na informování o příčinách, formách diskriminace a způsobech prevence a odstraňování diskriminace, poskytování poradenství cílovým skupinám týkající se nediskriminace a rozvoj různých forem služeb pro oběti diskriminace (např. služby bezplatných právních poraden, včetně zastoupení před soudem, za účelem zajištění ochrany a pomoci obětem diskriminace, včetně obětí rasové diskriminace, při řešení případů diskriminace soudními, případně mimosoudními prostředky, a zároveň předcházení těmto sporům).

10) Podpora programů prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality a veřejného pořádku

Jedná se o podporu asistentů prevence kriminality, romského mentoringu, preventivních programů pro mladé osoby 15+ apod.

V případě podpory asistentů prevence kriminality budou podporovány aktivity projektů, které budou v souladu s Metodikou výběru, přípravy a činnosti asistentů prevence kriminality vydané Ministerstvem vnitra ČR viz <http://www.mvcr.cz/clanek/metodika-vyberu-pripravy-a-cinnosti-asistentu-prevence-kriminality.aspx> a <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodicky-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx> v části C3.

V této výzvě nebudou podporovány rekvalifikační kurzy vztahující se k projektům, které podporují asistenty prevence kriminality. Jelikož do projektu vstupují již proškolení asistenti prevence kriminality (APK), nebude podporováno jejich vstupní, ale pouze průběžné vzdělávání.

11) Podpora služeb pro osoby po/ve výkonu trestu

Jedná se o programy pro osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, pro osoby ve výkonu trestu, programy a opatření pro osoby s alternativními tresty (pachatelé trestné činnosti), programy zaměřené na pachatele domácího násilí, s cílem předcházení jejich dalšího násilného chování (programy sociálního výcviku a rozvoje sociálních a osobních dovedností s cílem sociální integrace, nalezení zaměstnání, psychologické poradenství atd.), resocializační a probační programy pro osoby s alternativními tresty a opouštějící zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, aktivity snižující recidivu apod.